

Protokol o jednání delegace ČSSR a SSSR (tzv. Moskevský protokol)

1.

V průběhu rozhovorů byly projednány otázky spojené s obranou socialistických vymožeností vybojovaných národy ČSSR při vzniklé situaci v ČSSR a také prvořadá opatření diktovaná touto situací a pobytem spojeneckých vojsk na území ČSSR.

V těchto rozhovorech obě strany vycházely ze všeobecně uznávaných norem vztahů mezi bratrskými stranami a zeměmi, principů potvrzených v závěrečných dokumentech na setkání v Čierné nad Tisou a porady v Bratislavě.

Byla potvrzena věrnost ujednání socialistických zemí k podpoře, upevnění a obraně socialismu, nesmiřitelnému boji s kontrarevolučními silami, což je společnou internacionální povinností všech socialistických zemí.

Obě strany rovněž potvrdily rozhodné přesvědčení, že v nynější situaci je hlavním úkolem uskutečnění zásad a úkolů obsažených v dokumentu z porady v Bratislavě a v dohodě z jednání v Čierné nad Tisou, jejich konkrétní realizace.

2.

Předsednictvo ÚV KSČ prohlásilo, že tzv. XIV. sjezd KSČ zahájený 22. srpna t.r. bez souhlasu ÚV KSČ, za porušení stanov KSČ a bez účasti členů předsednictva a tajemníků a mnohých dalších stranických organizací, je neplatný. Všechna potřebná opatření v této otázce provede předsednictvo ÚV KSČ po svém návratu do ČSSR. Delegace prohlásila, že mimořádný, XIV. sjezd KSČ bude svolán po normalizaci situace ve straně a v zemi.

3.

Delegace KSČ informovala o tom, že v nejbližších 6-10 dnech se bude konat plénum ÚV KSČ za účasti KRK strany. Plénum posoudí otázky normalizace situace v zemi, opatření ke zlepšení stranických a státních orgánů, ekonomické otázky a otázky životní úrovně, opatření k upevnění všech článků stranického a státního řízení a uvolnění z funkcí těch osob, jejichž další činnost by neodpovídala potřebám upevnění vedoucí úlohy dělnické třídy a komunistické strany, splnění usnesení lednového a květnového pléna ÚV KSČ z roku 1968, upevnění pozic socialismu v zemi a dalšího rozvoje vztahů ČSSR s bratrskými zeměmi socialistického společenství.

4.

Představitelé KSČ vyjádřili nutnost rychlého provedení řady opatření směřujících k upevnění vlády pracujících a pozic socialismu. V souvislosti s tím byl zvláště zdůrazněn význam takových přednostních opatření, jako je ovládnutí sdělovacích prostředků s tím, aby plně sloužily věci socialismu. Přerušit v tisku, rozhlase a televizi antisocialistická vystoupení, přerušit činnost různých skupin a organizací stojících na antisocialistických pozicích. Nepřipustit činnost antimarxistické sociálně demokratické strany.

V zájmu plnění těchto úkolů v nejbližších dnech budou učiněna příslušná efektivní opatření. Stranické a státní orgány upraví situaci v tisku, rozhlase a televizi pomocí nových zákonů a opatření. V mimořádné situaci bude k zabezpečení úkolů nutné uskutečnit některá dočasná opatření, aby vláda pevně ovládla prostředky boje proti antisocialistickým silám v zemi, v případě nutnosti proti nepřátelským jednotlivcům nebo kolektivům.

Budou provedena nutná kádrová opatření ve vedení tisku, v rozhlase a televizi. Tak jako při setkání v Čierné nad Tisou i nyní představitelé KSSS vyjádřili plnou solidaritu s těmito opatřeními, která odpovídají také základním zájmům socialistického společenství, jeho bezpečnosti a jednotě.

5.

Obě delegace projednaly otázky spojené s přítomností vojsk pěti socialistických zemí na území ČSSR a dohodly se o tom, že tato vojska se nebudou vměšovat do vnitřních záležitostí ČSSR. Jakmile pomine hrozba socialismu v ČSSR a bezpečnosti zemí socialistického společenství, bude proveden po etapách odchod spojeneckých vojsk z teritoria ČSSR.

Velením spojeneckých vojsk a velením armády ČSSR budou ihned projednávány otázky o odchodu a změně dislokace vojenských částí z měst a vesnic, kde jsou místní orgány s to zajistit pořádek. Rozmístění vojsk uskutečnit v kasárnách, cvičných prostorách a jiných vojenských prostorách. Bude posouzena otázka bezpečnosti československé hranice s NSR.

Množství vojsk, jejich organizace a rozmístění bude uskutečněno ve spolupráci s představiteli čs. armády. Materiálně technické zdravotní a jiné zajištění dočasně dislokovaných vojsk na území ČSSR bude stanoveno dohodou na úrovni MNO a MZV. Principiální sporné otázky budou řešeny vládami obou zemí.

O podmínkách pobytu a úplném odsunu spojeneckých vojsk bude uzavřena smlouva mezi vládou ČSSR a vládami, jejichž spojenecká vojska jsou na území ČSSR.

6.
Představitelé Československa informovali o tom, že čs. ozbrojeným silám byl dán příkaz vyvarovat se incidentů a konfliktů s vojsky spojeneckých zemí v zájmu klidu a pořádku.

Předsednictvo ÚV KSČ a vláda přijmou opatření pro tisk, rozhlas a televizi, která by vyloučila možnost vyvolání konfliktů mezi občany ČSSR a spojeneckými vojsky na území ČSSR.

7.
Představitelé KSČ prohlásili, že nedopustí odstranění z funkcí nebo dokonce represálie proti těm činitelům a pracovníkům strany, kteří bojovali za upevnění pozic socialismu, proti antikomunistickým silám, za přátelské vztahy k SSSR.

8.
Bylo dosaženo dohody, že v nejbližší době budou uskutečněna jednání o řadě ekonomických otázek s cílem rozšířit a prohloubit ekonomickou a vědeckotechnickou spolupráci mezi ČSSR a SSSR, zejména z hlediska potřeb dalšího rozvoje ekonomiky ČSSR v zájmu splnění plánu a růstu národního hospodářství ve smyslu usnesení KSČ.

9.
Je plná shoda v tom, že vývoj mezinárodní situace a zákeřná činnost imperialismu, směřující proti míru a bezpečnosti národů, proti socialismu, vyvolávají nutnost dalšího upevnění a zvýšení efektivity obranného systému Varšavské smlouvy, jakož i jiných vícestranných i dvoustranných orgánů i forem spolupráce socialistických zemí.

10.
Vedoucí představitelé KSSS a KSČ potvrdili odhodlání důsledně dodržovat princip koordinace činnosti v mezinárodních vztazích, směřujících k upevnění jednoty socialistického společenství, k upevnění míru a mezinárodní bezpečnosti.

SSSR a ČSSR jako doposud budou v evropských otázkách důsledně provádět politiku odpovídající zájmům evropské bezpečnosti, klást rozhodný odpor militaristickým, revanšistickým a neonacistickým snahám, které sledují politiku revize výsledků II. světové války, narušit nedotknutelnost existujících hranic v Evropě.

Obě strany prohlásily, že budou důsledně plnit všechny povinnosti vyplývající z více i dvoustranných dohod uzavřených mezi socialistickými zeměmi. V těsné jednotě s ostatními zeměmi socialistického společenství budou i nadále pokračovat v boji proti zákeřným akcím imperialismu, podporovat národně osvobozené hnutí, usilovat o uvolnění mezinárodního napětí.

11.

V souvislosti s projednáváním tzv. otázky ČSSR v Radě bezpečnosti OSN vedoucí představitelé KSČ a vlády ČSSR prohlásili, že československá vláda se neobracela se žádostí o projednání této otázky v Radě bezpečnosti.

Představitelé KSČ informovali, že vládou republiky byl dán pokyn čs. představiteli v New Yorku ohradit se kategoricky proti projednávání otázky o situaci v ČSSR v Radě bezpečnosti nebo v jiném orgánu OSN a kategoricky žádat vypuštění tohoto bodu z programu jednání.

12.

Předsednictvo ÚV KSČ a vláda ČSSR prohlásily, že zhodnotí činnost těch členů vlády, kteří byli za hranicemi a vystupovali jménem vlády ČSSR v otázkách týkajících se vnitřní i zahraniční politiky zejména z hlediska dodržování zásad politiky KSČ a vlády republiky. Z tohoto zhodnocení budou učiněny příslušné závěry.

V souvislosti s tím předsednictvo ÚV KSČ považuje za nutné provést některé další kádrové změny ve stranických a státních orgánech a organizacích v zájmu zajištění rychlé konsolidace ve straně i v zemi. Tyto otázky budou všestranně posouzeny po návratu do vlasti. Bude prověřena rovněž činnost ministerstva vnitra a na základě výsledků budou učiněna opatření k upevnění jeho vedení.

13.

Bylo dosaženo dohody uskutečnit v brzké době výměnu stranicko-státních delegací za účelem dalšího hlubšího posouzení a řešení otázek vznikajících ve vzájemných vztazích a projednání aktuálních mezinárodních otázek.

14.

Delegace se dohodly v zájmu obou komunistických stran a přátelství mezi ČSSR a SSSR považovat jako přísně tajné kontakty mezi vedoucími představiteli KSSS a KSČ v období po 20. 8. t.r. a tím i obsah nově uskutečněných rozhovorů.

15.

Obě strany se zavázaly jménem stran a vlád, že vyvinou veškeré úsilí KSSS a KSČ, vlád těchto zemí k prohloubení tradičního historického přátelství národů obou zemí, jejich bratrského přátelství na věčné časy.

(text byl v zájmu lepší čitelnosti rozčleněn do více odstavců)

https://www.totalita.cz/txt/txt_prot_mosk_1968.php